

Judaismus

Judaismus patří mezi jedno z nejmenších a nejstarších náboženství na světě. Nejdůležitější osoby judaismu jsou tři praotcové - Abrahám, Izák a Jakob.

Mezi znaky judaismu patří:

- Tóra – nejsvětější kniha judaismu
- Synagoga – místo bohoslužeb
- Jarmulka – mužská pokrývka hlavy
- Rabín – židovský duchovní
- Talit – čtyřcípý modlitební plášť s třásněmi
- Modlitby – Židé se za den modlí třikrát, dle tří praotců. Ranní modlitba začíná východem slunce, odpolední půl hodiny po poledni a večerní modlitba po objevení tří hvězd na obloze.

Nejznámější židovský zvyk:

Obřízka neboli Brit mila je první povinností otce, kterou má vůči svému synovi. Je prováděna osmý den po narození dítěte a je prováděna z důvodu náboženského závazku, jímž Židé slibují úctu k jednomu Bohu.

Nejznámější židovské svátky:

• Šabat

Začíná v pátek večer a končí v sobotu večer. Během šabatu platí přísný zákaz vykonávání 39 prací např.: psát, sledovat televizi, telefonovat, zapalovat svíčky, vařit. Páteční večer žena zapálí svíčky a rodina odchází do synagogy. Po návratu je připravena šabatová hostina, před níž otec požehná dětem. Šabat končí Havdalou, ceremoniálem hojnosti, kdy Židé přelívají pohár vína.

• Pesach

Tento svátek oslavuje odejití Židů z Egypta. Žena musí odstranit z domu kvašený chléb a na jídelní stůl připravit sederový talíř. Talíř musí obsahovat natvrdo uvařené vajíčko, holenní kost z jehněte nebo kuřete, jablka, rozinky, směs zeleniny naložené ve slané vodě, směs ořechů a hořké byliny.

• Chanuka

Svátek, během něhož se slaví vyhnání Řeků z Chrámu. Chanuka trvá 8 dní a každý večer se zapaluje o 1 svíčku na svícnu víc, až jich na konci svátku svítí 8. Židé tento svátek využívají k výletům či návštěvám příbuzných.

Klient židovského vyznání

Materiál určený pro zdr. pracovníky

Specifika péče:

• Košer

Košer je označení potravin, které jsou čisté a Židé je mohou jíst či z nich vařit. Seznam košer potravin je zaznamenán v Tanachu (spisy, které jsou součástí Bible). Mezi košer potraviny patří např: vejce, ryby, ovoce, kozí, skopové či hovězí maso.

• Rituální očista v judaismu

V judaismu je kladen velký důraz na očistu těla. Po probuzení a recitaci Mode ani (poděkování králi za vrácení duše) si Židé musí třikrát střídavě umýt pravou a levou ruku. Omytí se provádí z důvodu, že každý den jsme považováni za nové bytosti. Ruce si Židé musí mýt před jídlem, po použití toalety, po sundání bot, po sexuálním styku, po česání vlasů nebo stříhání nehtů.

• Narození dítěte

Židovská žena by měla být v průběhu těhotenství rozveselována. Každá komunita uznává jiné tradice. V Kurdistanu pořádají oslavy v domě budoucí matky, v jiné komunitě se rozvazují všechny uzly a otevírají se dveře v průběhu porodu.

• Potrat

Židovské náboženství uznává potrat pouze v případě, že je ohrožen život matky, protože plod je součástí těla matky, ale není duše (žijící osoba), kterou se stane po narození. Halacha (židovský zákon), ale zakazuje potrat v případě, že dítě je nechtěné nebo pokud bude plod poškozen.

• Péče o zesnulého

Pokud pacient umírá, je důležité, aby rodina byla u jeho lůžka. Nesmí se ho však dotknout, aby mu neuspíšili ke smrti. Po stanovení smrti se musí otevřít okna, vylít voda, mrtvému se zatlačí oči, tělo směřuje nohama ke dveřím, ústa se zavážou šátkem, palce u nohy svážou nití a celé tělo se zakryje prostěradlem.

U hlavy mrtvého je zapálen svícen k úctě duše zemřelého. Poté se zavolá Chevra kadiša (organizace, která dbá na dodržení halachických záležitostí pohřbu). Pohřeb by měl proběhnout do 24 hodin po úmrtí.

Židovská synagoga v Luži
(Zdroj: fotoarchiv autorky)

Zdroje

1. BRUMLIK, Micha. *Judaismus*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-2478-158-7
2. GREENWALD, Rabi Ze'ev. *Ša'arej hala-cha*. 1. vyd. Praha: Agadah, 2012. ISBN 978-80-87571-02-6.
3. HITCHCOCK, Andrew. *Synagoga Satanova. Žďár nad Sázavou*: Bodyart Press, 2016. ISBN 978-80-904365-2-7hb
4. LAU, Jisra'el Me'ir. *Praktický judaismus*. Praha: P3K, 2012. ISBN 978-80-87343-09-8
5. NOSEK, Bedřich a Pavla, DAMOHORSKÁ. *Židovské tradice a zvyky*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-2996-4
6. STEMBERGER, Günter. *Klasické židovství*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 2011. ISBN 978-80-7429-185-2
7. STERN, Marc. *Svátky v životě Židů*. Praha: Vyšehrad, 2018. ISBN 978-80-7021-551-7